

**VALSTYBĖS ĮMONĖ
IGNALINOS ATOMINĖ ELEKTRINĖ**

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai
El.p. info@am.lt

2022- Nr. IS-

Kopija:
Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai
El. p. info@enmin.lt; asta.zalnierute@enmin.lt

I Nr.

**PASIŪLYMAI DĖL STATYBOS ĮSTATYMO PAKEITIMŲ, SUSIJUSIŲ SU
GENERALINIO RANGOVO SAMPRATA IR BRANDUOLINĖS ENERGETIKOS
OBJEKTO STATINIŲ PAPRASTOJO REMONTO UŽBAIGIMO TVARKA, INICIAVIMO**

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija (toliau - **Aplinkos ministerija**), vadovaujantis nuostatų, patvirtintų 1998-09-22 Vyriausybės nutarimu Nr. 1138, 7.2 punktu, yra atsakinga už valstybės politikos formavimą architektūros, statybos ir jos priežiūros srityse.

Valstybės įmonė Ignalinos atominė elektrinė (toliau - **VĮ IAE**), įgyvendindama statybos projektus, susiduria su įvairiomis praktinėmis problemomis, susijusiomis su teisės aktų reikalavimų įgyvendinimu bei su poreikiu dėl to skirti papildomas lėšas.

Konkrečiai, VĮ IAE susiduria su problematika susijusia su:

- patirties, vykdant branduolinės energetikos objekto statinio (toliau - **BEOS**) statybos darbus, reikalavimais keliamais statybos techninės veiklos pagrindinių sričių vadovams ir projekto ekspertizės bei statybos rangovams. Kadangi Lietuvoje BEOS yra išimtinai reti, asmenų, kurie galėtų įgyti ar turi teisės aktuose numatytą patirtį, skaičius yra nykstamai mažėjantis;
- pertekliniais kvalifikaciniais reikalavimais taikytiniais generalinių rangovų atžvilgiu. Tai VĮ IAE bei kitoms perkančiosioms organizacijoms sukelia iššūkius rengiant pirkimo sąlygas, o atitinkamai tiekėjams – sukelia sunkumus dalyvaujant pirkimuose ir išpildant nustatytus reikalavimus;
- užbaigus paprastojo remonto statybos darbus, siekiant įforminti jų užbaigimą pateikiant deklaraciją visais atvejais yra reikalaujama atlikti kadastrinių matavimų bylų patikslinimus bei šiuos duomenis pateikti patikrinimui. VĮ IAE bei kitos perkančiosios organizacijos vykdo visą eilę paprastojo remonto darbų, kurių metu jokie kadastriniai duomenys nesikeičia, pavyzdžiui, paprastojo remonto metu yra perdažomos BEOS sienos;
- paprastojo remonto statybos darbų užbaigimo deklaracija ir šios deklaracijos tvirtinimu. VĮ IAE bei kitos perkančiosios organizacijos vykdo visą eilę paprastojo remonto darbų, kurių pagrindu yra išduodami statybą leidžiantys dokumentai. Šių darbų užbaigimas privalo būti

patvirtinamas eksperto, kas lemia naujas viešųjų pirkimų procedūras bei esmingas papildomas išlaidas susijusias su šių paprastų statybos (remonto) darbų užbaigimu.

Todėl VI IAE teikia šiuos pasiūlymus dėl Statybos įstatymo pakeitimų:

1. siūlytina inicijuoti teisės aktų pakeitimus, kuriais:
  - a. specialistams, siekiantiems įgyti teisę eiti ypatingųjų ir neypatingųjų statinių statybos techninės veiklos pagrindinių sričių vadovų pareigas BEOS, nebūtų keliamas reikalavimas būti įgijus patirties atliekant darbus tokio pogrupio statiniuose. Tačiau išliktų pareiga išlaikyti profesinių žinių ir teisinių žinių egzaminus numatytus statybos techninio reglamento STR 1.02.01:2017 „Statybos dalyvių atestavimo ir teisės pripažinimo tvarkos aprašas“ 19 ir 20 punktuose;
  - b. įmonėms (juridiniams asmenims), siekiantiems įgyti teisę būti ypatingojo statinio statybos rangovu, statinio projekto (jo dalies) ekspertizės rangovu, statinio (jo dalies) ekspertizės rangovu BEOS, nebūtų keliamas reikalavimas būti įgijus patirties atliekant darbus tokiuose statiniuose.
2. papildyti Statybos įstatymo 2 dalį generalinio rangovo sąvoka bei patikslinti Statybos įstatymo 18 straipsnio nuostatas, numatant:
  - a. Statybos įstatymo 2 dalyje – generalinio rangovo sąvoką, kaip tai apibrėžta Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.650 straipsnyje;
  - b. Statybos įstatymo 18 dalyje – generalinis rangovas turi būti atestuotas, jeigu vykdo statybos veiklą ypatingosios ir neypatingos paskirties statiniuose rangos sutarties pagrindu, nepaisant, kad pats faktiškai neatlieka statybos darbų. Jeigu generalinis rangovas siektų neturėti pareigos būti atestuotas visoms statybos darbų sritims – bendriesiems ir specialiesiems darbams¹, generaliniam rangovui turėtų būti sudaryta galimybė dalį ar visus statybos darbus atlikti pasitelkti atestuotus subrangovus. Tokiu atveju generalinis rangovas turėtų būti atestuotas tik bendrųjų statybos darbų srityje ar jos dalyje, priklausomai nuo statinio kategorijos, grupės, pogrupio² ir statybos rūšies³.
3. pakoreguoti Statybos įstatymo 28 straipsnio 1 dalies 2 punkto nuostatas arba STR 1.05.01:2017 „Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Nebaigto statinio registravimas ir perleidimas. Statybos sustabdymas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas“ 93.4. punkto nuostatas numatant, kad:
  - a. Statybos įstatymo 28 straipsnio 1 dalies 2 punktas – atlikus visus statybos darbus, aplinkos ministro nustatyta tvarka surašius deklaraciją apie statybos užbaigimą (kai ji privaloma), statinio (dalies) ekspertizės rangovui patvirtinus deklaraciją apie statybos užbaigimą ir ją įregistravus Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje „Infostatyba“. Deklaracija apie statybos užbaigimą patvirtinama tik tuo atveju, kai statytojas pateikia

¹ Statybos techninio reglamento STR 1.01.08:2002 „Statinio statybos rūšys“ 1 priedo 1.1 ir 1.2 punktai

² Statybos techninio reglamento STR 1.01.03:2017 „Statinių klasifikavimas“

³ Statybos techninio reglamento STR 1.01.08:2002 „Statinio statybos rūšys“ 7 punktas

Nekilnojamojo turto kadastro tvarkytojo po išankstinės patikros suderintą statinio kadastro duomenų bylą (jeigu dėl atliktų statybos darbų keičiasi kadastro duomenys); arba

b. STR 1.05.01:2017 „Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Nebaigto statinio registravimas ir perleidimas. Statybos sustabdymas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas“ 93.4. punktas – Nekilnojamojo turto objektų kadastrinių matavimų ir kadastro duomenų surinkimo bei tikslinimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2002 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 522 „Dėl Nekilnojamojo turto objektų kadastrinių matavimų ir kadastro duomenų surinkimo bei tikslinimo taisyklių patvirtinimo“, nustatyta tvarka parengta ir po Nekilnojamojo turto kadastro tvarkytojo išankstinės patikros suderinta kadastro duomenų byla (-os), kuri (-ios) IS „Infostatyba“ gaunama (-os) per Nekilnojamojo turto registro sąsają (atskirai tokios bylos pateikti nereikia). Jeigu informacijos apie kadastro duomenų bylos išankstinę patikrą nėra, deklaracija IS „Infostatyba“ automatiškai atmetama. Kadastro duomenų bylos pateikti neprivaloma pastačius laikinus statinius, atlikus paprastojo ir kapitalinio remonto darbus, kai nesikeičia kadastro duomenys, ir kai statybos užbaigimas susijęs su įslaptinta informacija.

4. pakoreguoti Statybos įstatymo 28 straipsnio 3 ir 4 dalies nuostatas arba Statybos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 5 punkto nuostatas, numatant, kad:

a. Statybos įstatymo 28 straipsnio 3 ir 4 dalys – BEOS paprastojo remonto statybos darbai būtų užbaigiami surašant deklaraciją apie statybos užbaigimą ir ją registruojant Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje „Infostatyba“; arba

b. Statybos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 5 punktas – tik tam tikro pobūdžio BEOS paprastojo remonto darbams atlikti yra privaloma gauti statybą leidžiančius dokumentus. Pavyzdžiui, kad statybos leidimas yra reikalingas tik BEOS paprastajam remontui, kuomet yra numatoma įrengti, pertvarkyti ar išmontuoti pastato inžinerines sistemas (išskyrus nesudėtingus statinius).

Toliau pateikiama argumentacija dėl šių pakeitimų poreikio.

1. Dėl teisinio reguliavimo, susijusio su statybos srities įmonių ir specialistų atestavimu Lietuvoje bei BEOS paprastojo remonto statybos darbų užbaigimu

Siekiant atskleisti teisinio reguliavimo pokyčių poreikį, toliau pateikiame trumpą teisinio reguliavimo apžvalgą nagrinėjamais klausimais bei teisinio reguliavimo apibendrinimu pagrįstus pasiūlymus dėl teisinės bazės tobulinimo.

1.1. Dėl patirties reikalavimų keliamų specialistams ir rangovams, siekiantiems dirbti BEOS

Lietuvoje statybų srities specialistų ir įmonių atestavimas yra kvalifikacijos įvertinimo procedūra, kurios metu nustatomas pastarųjų pasirengimas vykdyti atitinkamus statybos srities darbus ir suteikiama teisė vykdyti nustatytą veiklą.

Plačiąja prasme atestavimas naudingas visuomenei kaip prevencinė priemonė, siekiant užtikrinti, kad ypatingų statinių statybai vadovautų reikiamos kvalifikacijos įmonės bei specialistai ir taip būtų išvengta pavojaus dėl netinkamai suprojektuotų ir pastatytų statinių.

Lietuvoje statybos srities specialistų ir įmonių kvalifikacijų įvertinimo sistema yra privalomojo pobūdžio, t. y. atestatas specialistui ar įmonei yra būtinas tam, kad jų veikla būtų teisėta, skirtingai nei daugelyje kitų šalių⁴.

Statybos specialistai ir įmonės, nustatyta tvarka gavę kvalifikacijos atestatą, įrodo, kad atitinka AM patvirtintus kvalifikacinius reikalavimus ir įgyja teisę vykdyti veiklą ypatingų ir neypatingų statinių pagrindinėse statybos techninės veiklos srityse arba vykdyti visų grupių ir rūšių statinių ekspertizes.

Lietuvoje veikia dvi statybos srities atestavimo komisijos:

- 1) Specialistų⁵;
- 2) Įmonių⁶.

Statybos techninės veiklos pagrindinėms sritims⁷ gali vadovauti: 1) statinio projekto vadovas, 2) statinio projekto dalies vadovas, 3) statinio projekto vykdymo priežiūros vadovas, 4) statinio projekto dalies vykdymo priežiūros vadovas, 5) statinio statybos vadovas, 6) statinio specialiųjų statybos darbų vadovas, 7) statinio statybos techninės priežiūros vadovas, 8) specialiųjų statybos darbų techninės priežiūros vadovas, 9) statinio projekto ekspertizės vadovas, 10) statinio projekto dalies ekspertizės vadovas, 11) statinio ekspertizės vadovas, 12) statinio dalies ekspertizės vadovas.

Ypatingųjų ir neypatingų statinių projektavimui, statybai, techninei priežiūrai ar ekspertizei turi teisę vadovauti tik atitinkamai atestuoti specialistai⁸ - architektai ar statybos inžinieriai. Analogiški reikalavimai keliama ir juridiniams asmenims.

Siekdami įgyti atestatą, specialistai privalo atitikti tokius esminius kriterijus: 1) išsilavinimo; 2) profesinės patirties; 3) atliktų darbų. Taip pat turi išsilaikyti teisinių ir profesinių žinių patikrinimo egzaminus. Priklausomai nuo turimo išsilavinimo, profesinės patirties specialistai gali būti atestuojami visoms statinių grupėms arba daliai jų, bei visos darbų sritis ar jų daliai. Panašiai reglamentuojami ir įmonėms (rangovams) keliama reikalavimai, siekiant įgyti kvalifikacijos atestatą.

⁴ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 2011-06-30 valstybinio audito ataskaita „Statybų srities specialistų ir įmonių atestavimas“

⁵ Statybos techninio reglamento STR 1.02.01:2017 „Statybos dalyvių atestavimo ir teisės pripažinimo tvarkos aprašas“ IV skyrius

⁶ Statybos techninio reglamento STR 1.02.01:2017 „Statybos dalyvių atestavimo ir teisės pripažinimo tvarkos aprašas“ VIII skyrius

⁷ Statybiniai tyrimai, statinio projektavimas ir statinio projekto vykdymo priežiūra, statinio projekto ekspertizė, statinio ekspertizė, statybos darbai, statinio statybos techninė priežiūra (SĮ 12 straipsnio 1 d.)

⁸ SĮ 12 straipsnio 4 dalis

Visi BEOS, pagal statybos techninio reglamento STR 1.01.03:2017 „Statinių klasifikavimas“ ypatingųjų statinių kategorijai priskiriamų statinių sąrašą, priskiriami ypatingųjų statinių kategorijai. Taigi, BEOS statybą gali vykdyti ir jai vadovauti atestuoti asmenys (įmonės ir specialistai). Atestato gavimui yra keliamas, be kita ko, ir atitinkamos veiklos BEOS patirties reikalavimas. Kadangi iš esmės tokie patys reikalavimai keliami ir juridiniams asmenims, siekiantiems tarpi ypatingos kategorijos rangovu, tai atitinkami teisės aktų pakeitimai yra reikalingi ir juridinių asmenų atestavimui.

Lietuvoje yra vienintelis branduolinės energetikos objektas – Ignalinos atominė elektrinė. Todėl profesinę patirtį įgyti tokio pobūdžio statiniuose gali tik siauras ratas asmenų, o tokią patirtį turinčių asmenų mažėja. Atsižvelgiant į tai, teisės aktuose nustatytas reikalavimas turėt darbo srities patirties tokio pobūdžio statinyje yra perteklinis ir ribojantis konkurenciją.

Atsižvelgiant į tai, siūlome inicijuoti teisės aktų pakeitimus, kuriais:

1) specialistams, siekiantiems įgyti teisę eiti ypatingųjų ir neypatingųjų statinių statybos techninės veiklos pagrindinių sričių vadovų pareigas BEOS, nebūtų keliamas reikalavimas būti įgijus patirties atliekant darbus tokio pogrupio statiniuose. Tačiau išliktų pareiga išlaikyti profesinių žinių ir teisinių žinių egzaminus numatytus statybos techninio reglamento STR 1.02.01:2017 „Statybos dalyvių atestavimo ir teisės pripažinimo tvarkos aprašas“ 19 ir 20 punktuose;

2) įmonėms (juridiniams asmenimis), siekiantiems įgyti teisę būti ypatingojo statinio statybos rangovu, statinio projekto (jo dalies) ekspertizės rangovu, statinio (jo dalies) ekspertizės rangovu BEOS, nebūtų keliamas reikalavimas būti įgijus patirties atliekant darbus tokiuose statiniuose.

1.2. Dėl generalinio rangovo sąvokos įtvirtinimo statybos įstatyme ir jo lydimuosiuose teisės aktuose

Statybos įstatyme nėra įtvirtinta generalinio rangovo sąvoka. Statybos įstatymo 2 straipsnio 75 dalyje nustatyta, kad statinio statybos rangovu (rangovu) yra laikomas *„Lietuvos Respublikos ar užsienio valstybės fizinis asmuo, juridinis asmuo ar kita užsienio organizacija ar jų padalinys, turintys šio įstatymo nustatytą teisę užsiimti statyba ir vykdantys statybą rangos sutarties pagrindu“*.

Teisė būti rangovu detalizuojama Statybos įstatymo 18 straipsnio 1 ir 2 dalyje. Būti rangovu turi teisę *„Lietuvos Respublikoje įsteigtas ar užsienio valstybės juridinis asmuo, kita užsienio organizacija ar jų padalinys, turintys teisę užsiimti šia veikla <...>; statybos inžinierius“* (Statybos įstatymo 18 straipsnio 1 dalies 1 punktas). *„Būti ypatingųjų statinių statybos rangovu turi teisę šio straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktuose nurodyti atestuoti **juridiniai asmenys**. Šis reikalavimas netaikomas ypatingųjų statinių paprastojo remonto atveju.“* (Statybos įstatymo 18 straipsnio 2 dalis).

Taigi, kad tam tikras subjektas (juridinis asmuo) būtų laikomas rangovu, turi būti išpildytos tokios kumuliatyvinės sąlygos: 1) subjektas (juridinis asmuo) turi teisę užsiimti statyba; ir 2) turi vykdyti statybą rangos sutarties pagrindu.

Juridiniams asmenims, kitoms užsienio organizacijoms ir jų padaliniais taikomus kvalifikacinius reikalavimus, kvalifikacijos atestatų ir kilmės valstybėje turimos teisės pripažinimo tvarką, išduoto teisės pripažinimo dokumento papildymo, patikslinimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir teisės pripažinimo dokumento panaikinimo tvarką nustato Vyriausybės įgaliota institucija, laikydamosi Statybos įstatymo 18¹ straipsnyje nustatytų reikalavimų.

Ypatingojo statinio statybos rangovas turi atitikti šiuos kvalifikacinius reikalavimus: *darbams turi vadovauti aplinkos ministro nustatyta tvarka atestuoti statybos techninės ir pagrindinių sričių vadovai, dirbantys pagal darbo sutartį ypatingojo statinio statybos vadovas ir (ar) ypatingojo statinio specialiujų statybos darbų vadovai pagrindiniams specialiesiems statybos darbams* (Statybos įstatymo 18 straipsnio 3 dalis).

Rangovas, siekiantis turėti teisę atlikti visus bendruosius statybos darbus, privalo turėti ne mažesnę kaip 2 metų veiklos patirtį statybos srityje, kiti rangovai – ne mažesnę kaip vienų metų veiklos patirtį statybos srityje (Statybos įstatymo 18 straipsnio 3 dalies 6 punktas).

Taigi, Statybos įstatyme nėra įtvirtinta generalinio rangovo sąvoka ir jos atskyrimas nuo kitų rangovų kategorijų. Todėl, aiškinant generalinio rangovo sąvoką Statybos įstatymo reikalavimų įgyvendinimo prasme yra vadovaujamas Civilinio kodekso nuostatomis.

Civilinio kodekso 6.650 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad „rangovas turi teisę pasitelkti savo prievolėms įvykdyti kitus asmenis (subrangovus), jeigu įstatymai ar rangos sutartis nenustato, kad užduotį privalo įvykdyti pats rangovas. **Jeigu užduočiai vykdyti yra pasitelkti subrangovai, tai rangovas tampa generaliniu rangovu**“.

Dėl tokio pobūdžio Civiliniame kodekse įtvirtintos nuostatos ir jos atitikties Statybos įstatyme nebūvimo, praktikoje kyla dvejopo pobūdžio problemos:

3) ar generaliniam rangovui, kaip jis apibrėžiamas Civilinio kodekso 6.650 straipsnio 1 dalyje, pačiam faktiškai neatliekant statybos darbų, o jų atlikimą pavedant subrangovams, reikalingas kvalifikacijos atestatas ypatingųjų ar neypatingųjų kategorijų statiniuose;

4) ar generalinis rangovas, kaip jis apibrėžiamas Civilinio kodekso 6.650 straipsnio 1 dalyje, faktiškai neatliekantis statybos darbų, o jų atlikimą pavedantis subrangovams, nelaikytinas statybos valdytoju.

Nei Civilinis kodeksas, nei Statybos įstatymas neriboja rangovo teisės (nedraudžia) pasitelkti subrangovų visų pagal rangos sutartį darbų vykdymui. Tačiau tuo pačiu įstatymas neatsako į klausimą, ar rangovui, kuris visų darbų vykdymą perduoda subrangovams, keliami kvalifikacijos atestato turėjimo reikalavimai, siekiant būti rangovu ypatingųjų ar neypatingųjų kategorijų statiniuose.

Vienareikšmiško atsakymo teisės aktai nepateikia, nes ši situacija nėra tinkamai reglamentuota. Teisės aktų analizė, leidžia teigti, kad rangovas (generalinis rangovas), kuris faktiškai (fiziškai) nevykdo statybos darbų, jų vykdymą perduodamas subrangovams, turėtų būti laikomas

rangovu Statybos įstatymo kontekste ir turėti atitinkamą atestatą suteikiantį teisę būti rangovu ypatingųjų ar neypatingųjų kategorijų statiniuose.

Siekiant, kad generalinis rangovas neturėtų pareigos būti atestuotas visoms statybos darbų sritims – bendriesiems ir specialiesiems darbams⁹, teisės aktuose turėtų būti įtvirtinta, kad tuo atveju, jeigu generalinis rangovas dalį ar visus statybos darbus pasitelkia atlikti subrangovus, tai generalinis rangovas vis tiek turi būti atestuotas tik bendrųjų statybos darbų srityje ar jos dalyje, priklausomai nuo statomo statinio statybos rūšies¹⁰.

Tokios išvados grindžiamos tuo, kad ne visais konkrečios statybos atvejais būtina atlikti visus bendruosius statybos darbus išvardintus statybos techninio reglamento STR 1.01.08:2002 "Statinio statybos rūšys" 1 priedo 1.1 punkte, o tik dalį jų, priklausomai nuo statinio statybos rūšies (naujo statinio statyba; 7.2. statinio rekonstravimas; 7.3. statinio remontas: 7.3.1. statinio kapitalinis remontas; 7.3.2. statinio paprastasis remontas; 7.4. statinio griovimas).

Atsižvelgiant į tai, siūlome papildyti Statybos įstatymo 2 dalį generalinio rangovo sąvoka bei patikslinti Statybos įstatymo 18 straipsnio nuostatas, numatant:

1) Statybos įstatymo 2 dalyje – generalinio rangovo sąvoką, kaip tai apibrėžta Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.650 straipsnyje;

2) Statybos įstatymo 18 dalyje – generalinis rangovas turi būti atestuotas, jeigu vykdo statybos veiklą ypatingosios ir neypatingos paskirties statiniuose rangos sutarties pagrindu, nepaisant, kad pats faktiškai neatlieka statybos darbų. Jeigu generalinis rangovas siektų neturėti pareigos būti atestuotas visoms statybos darbų sritims – bendriesiems ir specialiesiems darbams¹¹, generaliniam rangovui turėtų būti sudaryta galimybė dalį ar visus statybos darbus atlikti pasitelkti atestuotus subrangovus. Tokiu atveju generalinis rangovas turėtų būti atestuotas tik bendrųjų statybos darbų srityje ar jos dalyje, priklausomai nuo statinio kategorijos, grupės, pogrupio¹² ir statybos rūšies¹³.

1.3. Dėl kadastrinių duomenų tikslinimo poreikio po BEOS paprastojo remonto statybos darbų užbaigimo

BEOS visų paprastojo remonto darbų atlikimui privalo būti gautas statybą leidžiantis dokumentas (Statybos įstatymas 27 straipsnio 1 dalies 5 punktas).

Tokio pobūdžio darbų užbaigimas yra reglamentuotas Statybos įstatymo 28 straipsnio 1 dalies 2 punkte ir 3 dalyje. Šiose nuostatose numatyta, kad statyba laikoma užbaigta šiais atvejais:

2) *atlikus visus statybos darbus, aplinkos ministro nustatyta tvarka surašius deklaraciją apie statybos užbaigimą (kai ji privaloma), statinio (dalies) ekspertizės rangovui patvirtinus deklaraciją apie statybos užbaigimą ir ją įregistravus Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje „Infostatyba“.* Deklaracija apie statybos užbaigimą

⁹ Statybos techninio reglamento STR 1.01.08:2002 „Statinio statybos rūšys“ 1 priedo 1.1 ir 1.2 punktai

¹⁰ Statybos techninio reglamento STR 1.01.08:2002 „Statinio statybos rūšys“ 7 punktas

¹¹ Statybos techninio reglamento STR 1.01.08:2002 „Statinio statybos rūšys“ 1 priedo 1.1 ir 1.2 punktai

¹² Statybos techninio reglamento STR 1.01.03:2017 „Statinių klasifikavimas“

¹³ Statybos techninio reglamento STR 1.01.08:2002 „Statinio statybos rūšys“ 7 punktas

patvirtinama tik tuo atveju, kai statytojas pateikia Nekilnojamojo turto kadastro tvarkytojo po išankstinės patikros suderintą statinio kadastro duomenų bylą.

Tam tikra išimtis iš šios bendros taisyklės yra numatyta STR 1.05.01:2017 „Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Nebaigto statinio registravimas ir perleidimas. Statybos sustabdymas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas“ 93.4 punkte, kuriame nustatyta, kad: *Nekilnojamojo turto objektų kadastrinių matavimų ir kadastro duomenų surinkimo bei tikslinimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2002 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 522 „Dėl Nekilnojamojo turto objektų kadastrinių matavimų ir kadastro duomenų surinkimo bei tikslinimo taisyklių patvirtinimo“, nustatyta tvarka parengta ir po Nekilnojamojo turto kadastro tvarkytojo išankstinės patikros suderinta kadastro duomenų byla (-os), kuri (-ios) IS „Infostatyba“ gaunama (-os) per Nekilnojamojo turto registro sąsają (atskirai tokios bylos pateikti nereikia). Jeigu informacijos apie kadastro duomenų bylos išankstinę patikrą nėra, deklaracija IS „Infostatyba“ automatiškai atmetama. Kadastro duomenų bylos pateikti neprivaloma pastačius laikinus statinius ir kai statybos užbaigimas susijęs su įslaptinta informacija;*

Atsižvelgdami į aukščiau pateiktas teisės aktų nuostatas, akivaizdu, kad užbaigus BEOS paprastąjį remontą, kurio statybos darbams buvo išduotas statybą leidžiantis dokumentas, statyba užbaigiama surašant deklaraciją apie statybos užbaigimą, o jos registracijai yra būtina parengti naują kadastro duomenų bylą.

Tai savo ruožtu reiškia, kad VĮ IAE, kaip perkančioji organizacija, kiekvienam įgyvendinamam BEOS paprastojo remonto projektui užbaigti, privalo skirti lėšas kadastro duomenų specialistų paslaugoms įsigyti. Šių paslaugų poreikio nėra galimybės išvengti net ir elementarių paprastojo remonto darbų atlikimo atveju (pavyzdžiui sienų dažymui), nes pagal STR 1.05.01:2017 „Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Nebaigto statinio registravimas ir perleidimas. Statybos sustabdymas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas“ 93.4 punkto nuostatas, atitinkama išimtis kadastrinių duomenų bylos rengimo poreikiui nėra numatyta. Tai reiškia, kad net ir tais atvejais, kuomet atlikus statybos darbus nesikeičia kadastriniai duomenys, VĮ IAE yra priversta skirti lėšas kadastrinių duomenų surinkimo specialistams, kad pastarieji atliktų formalų patvirtinimą, jog aktuali kadastrinė informacija nėra pasikeitusi.

Atsižvelgiant į tai, siūlome pakoreguoti Statybos įstatymo 28 straipsnio 1 dalies 2 punkto nuostatas arba STR 1.05.01:2017 „Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Nebaigto statinio registravimas ir perleidimas. Statybos sustabdymas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas“ 93.4. punkto nuostatas numatant, kad:

1) Statybos įstatymo 28 straipsnio 1 dalies 2 punktą – atlikus visus statybos darbus, aplinkos ministro nustatyta tvarka surašius deklaraciją apie statybos užbaigimą (kai ji privaloma), statinio (dalies) ekspertizės rangovui patvirtinus deklaraciją apie statybos užbaigimą ir ją įregistravus Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje „Infostatyba“. Deklaracija apie statybos užbaigimą patvirtinama tik tuo atveju, kai statytojas pateikia Nekilnojamojo turto kadastro tvarkytojo po išankstinės patikros suderintą statinio kadastro duomenų bylą (jeigu dėl atliktų statybos darbų keičiasi kadastro duomenys); arba

2) STR 1.05.01:2017 „Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Nebaigto statinio registravimas ir perleidimas. Statybos sustabdymas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas“ 93.4. punktas – Nekilnojamojo turto objektų kadastrinių matavimų ir kadastro duomenų surinkimo bei tikslinimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2002 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 522 „Dėl Nekilnojamojo turto objektų kadastrinių matavimų ir kadastro duomenų surinkimo bei tikslinimo taisyklių patvirtinimo“, nustatyta tvarka parengta ir po Nekilnojamojo turto kadastro tvarkytojo išankstinės patikros suderinta kadastro duomenų byla (-os), kuri (-ios) IS „Infostatyba“ gaunama (-os) per Nekilnojamojo turto registro sąsają (atskirai tokios bylos pateikti nereikia). Jeigu informacijos apie kadastro duomenų bylos išankstinę patikrą nėra, deklaracija IS „Infostatyba“ automatiškai atmetama. Kadastro duomenų bylos pateikti neprivaloma pastačius laikinus statinius, atlikus paprastojo ir kapitalinio remonto darbus, kai nesikeičia kadastro duomenys, ir kai statybos užbaigimas susijęs su įslaptinta informacija.

1.4. Dėl BEOS paprastojo remonto statybos darbų užbaigimo tvarkos

BEOS visų paprastojo remonto darbų atlikimui privalo būti gautas statybą leidžiantis dokumentas (Statybos įstatymas 27 straipsnio 1 dalies 5 punktas).

Tokio pobūdžio darbų užbaigimas yra reglamentuotas Statybos įstatymo 28 straipsnio 1 dalies 2 punkte ir 3 dalyje. Šiose nuostatose numatyta, kad statyba laikoma užbaigta šiais atvejais:

2) atlikus visus statybos darbus, aplinkos ministro nustatyta tvarka surašius deklaraciją apie statybos užbaigimą (kai ji privaloma), statinio (dalies) ekspertizės rangovui patvirtinus deklaraciją apie statybos užbaigimą ir ją įregistravus Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje „Infostatyba“. Deklaracija apie statybos užbaigimą patvirtinama tik tuo atveju, kai statytojas pateikia Nekilnojamojo turto kadastro tvarkytojo po išankstinės patikros suderintą statinio kadastro duomenų bylą

Statybos įstatymo 28 straipsnio 3 dalies 2 punkte pateikiama, kad *deklaracija apie statybos užbaigimą surašoma, statinio (dalies) ekspertizės rangovas tvirtina deklaraciją apie statybos užbaigimą ir ši deklaracija Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje „Infostatyba“ registruojama kai keičiant statinių ar jų dalies paskirtį, kai atliekami tik statinio paprastojo remonto darbai arba statybos darbai iš viso neatliekami, ar užbaigus*

kitus, negu nurodyti šio straipsnio 2 dalyje ir 3 dalies 1 punkte, statybos darbus, kuriems buvo išduoti šio įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 1–7 punktuose nurodyti statybą leidžiantys dokumentai.

Atsižvelgdami į aukščiau pateiktas teisės aktų nuostatas, akivaizdu, kad užbaigus BEOS paprastąjį remontą, kurio statybos darbams buvo išduotas statybą leidžiantis dokumentas, statyba užbaigiama surašant deklaraciją apie statybos užbaigimą, kurią tvirtina statinio (dalies) ekspertizės rangovas.

Tai savo ruožtu reiškia, kad VĮ IAE, kaip perkančioji organizacija, kiekvienam įgyvendinamam BEOS paprastojo remonto projektui užbaigti, privalės organizuoti viešųjų pirkimų procedūras, kurių metu bus reikalinga įsigyti šių ekspertizės rangovų paslaugas. Šių paslaugų poreikio nėra galimybės išvengti net ir elementarių paprastojo remonto darbų atlikimui, nes pagal Statybos įstatymą 27 straipsnio 1 dalies 5 punktą, BEOS atliekamų bet kokio pobūdžio paprastojo remonto darbų atlikimui yra būtina gauti statybą leidžiančius dokumentus.

Kadangi statinio (dalies) ekspertizės rangovų sąrašas yra ribotas,¹⁴ tai sukuria šių paslaugų deficitą, kas savaime lemia išaugusias šių paslaugų kainas – kiekvieno tokio tvirtinimo kaina apie 500 EUR. Kadangi, BEOS yra iš esmės kontroliuojami valstybės įmonių, šie ekspertizės kaštai yra dengiami iš šių įmonių, įskaitant ir VĮ IAE, lėšų ar kitų viešųjų lėšų.

Atsižvelgiant į tai, siūlome pakoreguoti Statybos įstatymo 28 straipsnio 3 ir 4 dalies nuostatas arba Statybos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 5 punkto nuostatas, numatant, kad:

1) Statybos įstatymo 28 straipsnio 3 ir 4 dalys – branduolinės energetikos objekto statinio (BEOS) paprastojo remonto statybos darbai būtų užbaigiami surašant deklaraciją apie statybos užbaigimą ir ją registruojant Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje „Infostatyba“; arba

2) Statybos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 5 punktas – tik tam tikro pobūdžio BEOS paprastojo remonto darbams atlikti yra privaloma gauti statybą leidžiančius dokumentus. Pavyzdžiui, kad statybos leidimas yra reikalingas tik BEOS paprastajam remontui, kuomet yra numatoma įrengti, pertvarkyti ar išmontuoti pastato inžinerines sistemas (išskyrus nesudėtingus statinius).

Kilus klausimams dėl šių siūlymų ar esant poreikiui Įmonės atstovai yra pasirengę organizuoti susitikimą su atsakingais Aplinkos ministerijos atstovais ir aptarti VĮ IAE siūlymus susitiko metu.

Generalinis direktorius

Audrius Kamienas

Jurgita Janutėnaitė-Kolisovė, (8~607) 96400, el. p. jurgita.janutenait@iae.lt
Dmitrij Jekateriničev, (8~386) 24286, el. p. Ekaterinichev@Iae.Lt
J.J.K., 1, 2022-09-20

¹⁴ [https://vtpsi.lrv.lt/uploads/vtpsi/documents/files/Ekspertizės%20rangovų%20sąrašas-1%20\(1\).pdf](https://vtpsi.lrv.lt/uploads/vtpsi/documents/files/Ekspertizės%20rangovų%20sąrašas-1%20(1).pdf)